

Ondřej Klimeš, Kritika otroctví v americké revoluci, bakalářská práce Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Historický ústav 2023, 109 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Bakalářská práce Ondřeje Klimeše se věnuje tématu, jež je nyní v centru pozornosti historiografie v USA a ovlivňuje i historiografii západní Evropy. Jde o téma otroctví v době americké revoluce. Klimešova práce však zkoumá otázku, která je v poslední době úmyslně opomíjena, a tou je dobová kritika otroctví ze strany amerických revolucionářů.

Je však třeba předeslat, že práce vznikala dlouhým a komplikovaným procesem, neboť autor se před více než rokem vzdal ze studia a nebylo možno s ním navázat kontakt. Jako vedoucí práce musím poznamenat, že jsem tento stav shledával politováníhodným, protože práce již byla v pokročilém stádiu a na základě autorových prezentací v semináři bylo možno tušit, že téma zpracoval na vysoké úrovni. K badatelským tématům získal informace, které mohly být pro českou historiografii obohacením. Byl jsem tedy rád, když se autor v červnu znovu z vlastní vůle ohlásil a projevil vůli práci dokončit. Bohužel však tato situace způsobila, že nebylo dostatek kýženého času pro závěrečné stylistické úpravy, jež se netýkaly ani tak obsahu, jako spíše velkého množství anglicismů.

Úvodní přehled bádání ukazuje, že Klimeš vnímá nedostatky současného novinářského Projektu 1619, jenž nyní usměrňuje bádání o otroctví v USA. V souladu s převažujícím současným přístupem však autor nevynechal otázku aktivního podílu Afroameričanů na abolicionismu. Zároveň se úspěšně vyrovnal s kritickými zjištěními současné historiografie ohledně bělošských abolicionistů, zejména co se týče údajného díla Thomase Paina.

Práce samotná je rozdělena do čtyř částí. V první autor dokazuje na základě edic pramenů, že sami Afroameričané projeví již během revoluce přání po propuštění na svobodu a získání občanských práv. Petice z dob revoluce ukazují, že si uvědomovali rozpor mezi cíli americké revoluce a tím, že jim jsou práva upírána.

Ve druhé části se autor věnuje známému radikálovi Benjaminu Rushovi a jeho spisu proti otroctví. Přitom na základě současné historiografie uvádí na pravou míru tradované informace o podílu Benjamina Franklina a Rushe na abolicionistické společnosti v Pensylvánii.

Následuje kapitola o methodistovi Johnu Wesleyeovi a jeho méně známému působení v USA, z něhož vzešel spis kritizující otroctví. I zde autor na základě soudobé historiografie uvádí zamlčované důvody pro Wesleyeův odchod z USA. Na základě konfliktu s farníky se Wesley obával, že by mohl být obviněn ze sexuálního obtěžování. V poslední kapitole se autor zabývá esejí, jež byla dříve připisována slavnému mysliteli Thomasi Painovi. Klimeš se v této souvislosti z vlastní iniciativy spojil s pracovníky, kteří zkoumají údajné Painovy spisy s pomocí počítačové analýzy slovní zásoby a získal od nich spolehlivé aktuální informace. Z nich vyplynulo, že autorem spisu určitě není Paine, i když je mu i v americké historiografii stále připisován, a že skutečným autorem je reverend Samuel Hopkins z Rhode Islandu. Tento duchovní je znám jako autor řady jiných spisů kritizujících otroctví. Uvedenou kapitolu považuji za nejdůležitější z celé práce a myslím, že by její zjištění mělo být sděleno historické obci formou samostatné vědecké studie.

Na autorově přístupu oceňuji schopnost pracovat samostatně s textem. Každá z kapitol obsahuje samostatný rozbor textu, jenž se přísně drží obsahové analýzy.

Práce vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářskou práci. Doporučuji ji k obhajobě, ale z důvodů onoho nestandardního přístupu doporučuji hodnotit stupněm

velmi dobře

Praha 21. 8. 2023

doc. PhDr. et Dr. phil. Ivo Cerman, Ph.D.